

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Розкриття теоретичних основ формування бюджетної політики було б доцільно розпочати з визначення сутності поняття «політика».

Відомо, що етимологія слова «політика» має грецьке походження (πολιτική) і в перекладі означає «мистецтво управління державою чи суспільством» або цілеспрямована діяльність пов'язана з прийняттям відповідальних рішень. В більш широкому розумінні «політика» - визначена частина, програма або напрям такої діяльності, сукупність засобів (інструментів) та методів (технік) для реалізації певних інтересів задля досягнення визначених цілей в певному соціальному середовищі.

На сьогодні, бюджетна політика є важливою складовою фінансової політики держави є її невід'ємним компонентом, у якій відбиваються суспільні інтереси, реалізуються функції і завдання держави у сфері управління фінансами. Вона сприяє створенню конкурентоспроможної національної економіки; забезпеченню фінансово самодостатнього розвитку всіх регіонів країни; стимулює інноваційний розвиток галузей економіки; забезпечує підвищення рівня соціальних стандартів.

Вивченню теоретичних основ бюджетної політики України приділяли увагу багато науковців: Огонь Ц.Г., Булгакова С.О., Василенко Л.В., Опарін В.М, Грязнова А.Г, Боднарук Т.Г., Василик О.Д., Федосов В.М., Єрмошенко М.М., Єрхоін С.А., Фішер С., Дорнбуш Р., Шмаланзі Р. Пропонуємо більш детально ознайомитися з підходами до розуміння сутності поняття бюджетної політики, які виділяють в науковій літературі (табл.1.).

Таблиця 1

Систематизація наукових поглядів щодо розуміння сутності поняття «бюджетна політика»

Автори	Зміст
Огонь Ц.Г., Булгакова С.О., Василенко Л.В.	Бюджетна політика – це діяльність держави в сфері формування та використання бюджетних коштів в цілях забезпечення соціально-економічного розвитку як країни загалом, так і регіонів зокрема.
Опарін В.М	Бюджетна політика – це діяльність держави у сфері формування та використання бюджетних коштів, спрямована на підтримання високого рівня зайнятості, стабільної економіки, зростання валового внутрішнього продукту (ВВП).
Комягіна Д. Л.	Бюджетна політика виявляється в системі форм і методів мобілізації фінансових ресурсів та їх розподілу, являє собою цілісну єдність формування і використання коштів бюджетів усіх рівнів, реалізує стратегічні цілі державної економічної політики
Грязнова А.Г	Бюджетна політика – це сукупність заходів, рішень, які приймаються і здійснюються органами законодавчої та виконавчої влади, і пов'язані з визначенням основних напрямів розвитку бюджетних відносин і виробленням конкретних шляхів їх використання в інтересах громадян, суспільства і держави.
Боднарук Т.Г., Василик О.Д., Федосов В.М	Бюджетна політика виступає системою цілей та заходів як державних органів влади, так і органів місцевого самоврядування в сфері управління бюджетним процесом з метою досягнення певного економічного і соціального ефекту.
Єрмошенко М.М., Єрхоін С.А.	Бюджетна політика – це сукупність пріоритетів, наукових підходів і конкретних заходів щодо цілеспрямованої діяльності держави з регулювання бюджетного процесу та використання бюджетної системи для вирішення економічних і соціальних завдань країни.
Фішер С., Дорнбуш Р., Шмаланзі	В західній економічній науці бюджетна політика ототожнюється з «фіскальною політикою» і включає в себе політику державних доходів і витрат, їх загальних обсягів і структури.
Словник Макміллана	Бюджетна (фіскальна) політика – це використання оподаткування і державних видатків для регулювання сукупного рівня економічної діяльності.
Господарський кодекс України	Бюджетна політика – це політика, спрямована на оптимізацію та раціоналізацію формування доходів і використання державних фінансових ресурсів, підвищення ефективності державних інвестицій у економіку, узгодження загальнодержавних і місцевих інтересів у сфері міжбюджетних відносин, регулювання державного боргу та забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу.

Отже, як бачимо, існує широкий спектр теоретичних підходів та поглядів до розуміння сутності «бюджетної політики». Широке коло досліджень сутності бюджетної політики різними науковцями свідчить про неоднорідність, складність, унікальність, особливість цієї політики. Практичне впровадження наукових концепцій бюджетної політики сприятиме якісній реалізації заходів стратегічного і тактичного характеру, піднесенню економіки, фінансовій стабільності країни в найближчій та віддаленій перспективі.